

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 3 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kénizsók szimendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Az anyaföld.

A mezőgazdasági termények exportját a gazdasági visszamaradottság hozta létre. A magyar gabonaexport például nem azért keletkezett, mert a magyar földbirtokosok az első nagy gabonatermelők lettek volna, hanem azért, mert a nyugati államok földbirtokosai a gabonatermelést nem tartják elég jövedelmezőnek és áttértek egyéb, nagyobb hasznot hajtó termelésre. Ugyanaz alatt az átmeneti idő alatt a magyar földbirtokosok nem fejlesztették gazdálkodási rendszerüket, megmaradtak gabonatermelőknek, sőt mivel nyugaton a gabonatermelés mindjebb visszafejlődött, kizárólag rávetették magukat a termelésnek e legprimitívebb ágára. Gabonaexportunk tehát a magyar földbirtokosok visszamaradottságából keletkezett.

Az ipari és mezőgazdasági termények kereskedelme közt tehát nagy különbség van. Az ipari kereskedelmet a fejlődés, a mezőgazdaságát a visszamaradottság hozta létre. A külkereskedelmi politikánknak ezt a tényállást figyelembe kell vennie. A gazdaságilag fejletlen államoknak, Oroszországnak, Szerbiának és Romániának nagy mezőgazdasági exportjuk van. Ez a visszamaradottság jele, amelyik csak akkor válik kedvező irányúvá, ha a mezőgazdasági kivétel csökkenteni kezd, ha tehát az egyoldalú gabonatermelést fölvalta a modernebb mezőgazdasági üzem. Az itt elmondottak Magyarországon is érvényesek. Nagy mezőgazdasági exportunk arra vall, hogy termelésünk egyoldalú és fejletlen. Az alábbi sorok földata ennek a bebizonyítása.

A magyar földbirtokos nem azért termel gabonát, mert földje első minőségű, hanem azért, mert a gabonatermelés a legkényelmesebb. Nem kell hozzá szervezett gazdasági üzem, gézeke, műtrágya és szaktudomány. A földbirtokos lehet miniszter, főispán, állami hivatalnok és képviselő, mialatt a gazdálkodás otthon az öreg béres vezérlete alatt magától megy. Vannak kivételek, de az országos állagot a kezdetlegesség jellemzi. A magyarok gabonatermények közt legjövödelmezőbb a búza. Ezt a legjövödelmezőbb gabonanemét véve alapul, a magyar föld hektáronkénti bruttó hozama 210 korona. Az 1903-iki adatok szerint termelt ugyanis hektáronként középértékben 13 métermáza búza, 28 métermáza szalma, melynek összes ára 210 korona. Ez

ijesztően gyenge eredmény. Ha pedig még azt is figyelembe vesszük, hogy Magyarországon tizenkétfélmillió hektár összes bevetett területből több mint kilencmillió hektár volt gabonaneművel és szemestengerivel bevetve, akkor az eredmény egyenesen lesújtó. Az összes magyar szántóföld háromnegyedrésze nek hektáronkénti hozama kevesebb kétszáz koronánál. Ez az egyoldalú és amellet gyenge gazdálkodás teszi Magyarországot Ausztria gyarmatává.

Gabona-exportunk gazdasági visszamaradottságunk útmutatója. Meg kell mondanunk az igazat. Az önámítás a legveszedelmesebb. Földbirtokaink egyoldalú kihasználása gyarmattá, elhanyagoltsága pedig koldussá teszi a magyar népet. Németországban az átlagos búzatermelés hektáronként húsz métermáza, tehát hét métermázával több, mint nálunk s amíg nálunk az összes szántóföldek háromnegyedrésze gabonaneművel és szemestengerivel, addig Németországban huszonhatmillió hektár összes bevetett területből csak tizenkét millió hektár, tehát kevesebb mint a fele volt szemesterménnyel bevetve; Magyarországi földbirtokosai tehát nemcsak egyoldalúlag, hanem gyengén is gazdálkodnak.

A tényszerűség eme összeállítása után az a kérdés, hogy milyen mezőgazdasági üzemek helyettesíthetnek a gabonatermelést? A választ a gazdasági élet egyik alaptörvénye, a kereslet és kínálat összefüggése adja meg. Ha valamelyik árucikk után olyan nagy a kereslet, hogy előállítás a meglévő árak mellett haszonnal jár, akkor a termelőknek érdekében áll a kérdéses árucikk produkálása — a kínálat. Illusztrálja a következő példa ezt a törvényszerűséget. Ha a hús ára természetes okokból annyira fölemelkedik, hogy az állattenyésztés jól kifizeti magát, akkor sokan vállalkoznak állattenyésztésre. Magyarországon a földbirtokosok nem alkalmazkodnak ehhez a törvényszerűséghez. Tekintet nélkül a hús nagy ára, megmaradnak gabonatermelőnek. Pedig Magyarországi marhaállománya mind darabszámra, mind súlyarányban kicsiny. Németország szarvasmarhaállománya 19 millió, Ausztriáé 9 millió és Magyarorszáé csak 6 millió darab.

Nem lehet egy cikk föladata, hogy felsorolja mindazt a terményt, amelyeknek kultiválása jelenlegi árak mellett hasznosabb a gabonatermelésnél; csak nagy vonásokban, mintegy útmutatóul foglaljuk össze három pontban azokat a termeléságakat, amelyek az egyol-

dalú gabonatermelést helyettesíthetik s ezek: az állattenyésztés, a mezőgazdasági ipar és a mainál racionálisabb növénytermelés.

Minden közzgazdász elismeri, hogy a földbirtok a hatalom és a gazdaság alapja és hogy végeredményben a nép sorsa a föld termőerejének a kiaknázásától függ. Tegyük fel, hogy kitűnő kereskedelmi konjunktúrák révén a magyar gabonát drágábban lehet értékesíteni. Vajjon segít-e ez a kereskedelmi előny a nép sorsán? Nem! A tizenhárom milliányi magyar földművesnép sorsán nem segíthet önmagában sem ipar, sem kereskedelem, hanem csak az anyaföld, ez a természetes erők és anyagi kincsek egyetlen biztos fundamentuma. Gyarmattá csak az egyoldalú mezőgazdasági termelés teszi Magyarországot, koldúsbotot pedig a rossz gazdálkodás nyom a magyar nép kezébe, úgy, hogy Magyarország gazdasági kibontakozása első sorban a földbirtokosoktól függ.

Az otthon védelme. Még a darabontnak mondott Fejérváry-kormány igazságügy-miniszterének a megbízásából kidolgozta Déva Ignác dr. kir. ítélőtáblai bír. a családai otthonról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét. A javaslat általános indoklásban rendkívül tömören és átlátszóan ismereti a jeles tervező a »homestead« intézményét, keletkezését, közgazdasági hatásait s az európai homestead mozgalom jelenlegi állását.

A múlt évszázad utolsó évtizedei óta súlyos válság nehezedik Európa nagy részének közép- és kisbirtokosaira. A gabonáiraik nagyon leszalottak, a köz- és magisterhek igen megnövekedtek, a fekvőségek kényszeráveresei aggasztóan gyakorialakká váltak. Ezeknek a káros jelenségeknek a vizsgálata egyfelől kiderítette, hogy azok az általános fokozódó amerikai versenyben rejlik, miselől ráterelte a közfigyelmet az amerikai versenyt oly hatályossá tevő homestead intézményére. Ez az intézmény az amerikai Egyesült Államok egyes ailaibaiban különböző módon van szabályozva, de közös alapgondolata mindent a családok otthonait megóvni és ezúton előmozdítani az állam jólétét, — eredménye pedig rövid néhány évtized alatt is az volt, hogy Amerika kisbirtokosai világszerte voltak képsékké ugyanakkor mikor Európa kisbirtokos osztalya rohamosan pusztulásnak indult.

»A homestead« — egy jeles író szerint — olyan családi lakás, amely a családnak sajátja, általa elfoglalva, neki szánva, mértékében megszorítva, a végrehajtás alól kivon-

va és elidegeníthetőségében korlátolva van. Eőnyei közül Dévai a következőket említi ki: Oltalmat nyújt a családnak; előmozdítja a kis földtulajdon fennmaradását; hozzájárul annak a kívánatos állapotnak az előidézéséhez, amelyben a föld azé aki műveli; meggátolja a népességnek a városokba özönlését, előmozdítja a népesség állandósítását és a kisebb vagyoni személyek házszerzését.

Nemcsak nagy dicsőség, hanem rendkívüli közigazgatási előny is lenne Magyarországra nézve, ha ezt az áldagos intézményt minél előbb létesítenék, mert a kisbirtokosok helyzete talán soha sem szorult sürgetőbb orvoslásra mint hazánkban.

A magyar törvényjavaslat előadói tervezete öt fejezetre oszlik. Az első fejezet az otthon létesítésének anyagi feltételeit, a második az otthonalapító eljárás főbb elveit, a harmadik az otthonalapítás jogi hatásait, a negyedik a megszűnést, végül az ötödik fejezet a vegyes és záró határozatot állapítja meg.

A választójog szociológiája.

Ereky Károly, a kiváló ipari és nemzetgazdasági szakíró ezen a címen hosszabb cikket írt a »Budapesti Hírlap« mult vasárnapjában.

A cikk tendenciájával nem egyezik ugyan meg mindenben a mi felfogásunk, nevezetesen nem látjuk azt a finom hajszálvonalat, melylyel kikikrő a cselekvőképesség és hatalommal bíró néposztály s a mezőgazdasági és kisipari munkások, akik ő szerinte a nemcselekvőképesség néposztályt alkotják, — a jogegyenlőség tekintetéből választalat von; — de egyebekben eszmemenet olyan érdekes, cikke olyan tartalmas, hogy el nem mellőzhetjük — mit után e kérdéssel már eddig is olyan behatóan foglalkoztunk, — hogy azt szó szerint ne vegyük át, amint itt következik:

Az általános titkos választás kérdését szociológiai szempontból vizsgálhatjuk meg legbehatóbban. Az alapelvekből indulok ki, Az országgyűlés a cselekvőképesség és hatalommal bíró néposztály akaratát emeli törvényerőre. A politikai jogkibővítésnek ebből kifolyólag az a vezérelve, hogy a választók számát a társadalmi fejlődés arányában növelje meg. Vigyük be időnként a nép megerősödött rétegeit és az új irányezsméket a parlamentbe. De ne löjünk túl a célon. Csak olyan allampolgárnak adjunk választójogot, kinek az akarat-nyilvánítása elősegíti a társadalmi fejlődést.

A választójog kiterjesztése Magyarországon föltétlenül szükséges. A nagy ipari munkásság kétségtelenül helyet érdemel a parlamentben. De a mezőgazdasági és kisipari munkásság még nem érte el azt a társadalmi fejlettséget, hogy panaszon kívül egyebet hozhatna a parlamentbe. Már pedig a választói jog kibővítése éppen azért szükséges, hogy a közjogi sérelmek és a panaszok országháza, produktív intézménynyé alakuljon át. Eddig folyton a közjogi sérelmeket hangoztatta a magyar parlament és nem igen jutott ideje aktív tevékenységre. Most a politikai jog túlságos kiterjesztése, csőbőrből-vödörbe juttat bennünket. Ezentúl a közjogi sérelmek helyett a mezőgazdasági és kisipari munkásság panaszaitól visszhangzik az országgyűlés és ismét nem jut idő alkotó munkára.

A parlament nem a sérelmek és a panaszok kikialtó helye. A parlament alkotó politikai munka fóruma. És valóban a politikai jog kiterjesztésének mar a multban is az volt a vezérelve, hogy az országház a társadalomnak csak a cselekvő tagjait képviselje.

A magyar és angol nép régi alkotmányos törvényhozói a kis és nagy földesurak voltak, élükön a királlyal. És a választói jogot akkor terjesztették ki először, mikor az iparos-osztály már eléggé megerősödött, hogy a társadalmi fejlődésben döntő szerepet játszhasson. Napjainkban a jogkiterjesztés újból szükségesnek mutatkozik. Belelépünk abba a korszakba, mikor a társadalmi irányezsméket a munkásság érdeke kezdi előírni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a választói jogot a végletekig kiterjesszük. Mikor a földesurak országháza fölvette az iparost és kereskedőt, csak azokat vette föl a választók sorába, a kik nem panaszkodni, hanem dolgozni mentek a parlamentbe. Vezéreljen bennünket a politikai jog új kiterjesztésénél hasonló elv. És a munkásnépnek csak azt a részét képviseltesük a parlamentben, a melyik már a társadalmi evolúcióban szerepet játszik.

A munkásnépnek jelenleg még csak nagyon kis része képes gazdasági szerepkört szerezni. A mai társadalom gazdasági evolúciója még főképpen a földbirtokos, gyáros, kereskedő és tőkepénzes kezében van. Hiába bölcsekednek a munkásvezérek. A munkás sorsa ma még attól függ, hogy mennyit dolgozik a gazdája. Mit tehet a fölzigatott mezőgazdasági cseléd és arató munkás, vagy mit tehet a szegény szabó-segéd és kisipari asztalos munkás a gazdasági fejlődés érdekében? Semmit! Dühönghet, lazonghat és elvándorolhat. A gazdasági fejlődést azonban csak a földbirtokos és gyáros fokozhatja. Atkozódásaikat hiába hallanánk a parlamentben is. Mit érne a törvényhozás minden erőfe zítése az érdekében? Addig, míg a mester egy szobában lakik a segédjével, amíg a kiscgazda együtt él a cselédjével meg az allatjaival, addig nevezetes törvény volna az, a melyik a nagy gyárak módjára akarná ezeket a szegényeket megrendszabályozni.

A nagy tőkével, trösztel, kartellel és részvénytársaságai szemben álló proletár munkásság bünt követel ki, mikor a mezőgazdasági munkást és az iparossegédet gazdája ellen uszítja. Ezek a szegény elégedetlen munkások nem segíthetnek önmorsorukon. A kisiparos maga is nyomorog. A bukas szélén áll és sok esetben jobb életmódhoz jut, ha beáll gyári munkásnak. És mit tehet a fölzigatott mezőgazdasági munkás önértékeltén? Csak kivándorolhat. Addig, míg a magyar termőföldet oly egyoldaluan és gyöngén aknazza ki a magyar földbirtokos, mint eddig teszi, örökös sztrajk mellett sem adhat az eddiginél nagyobb munkabért. A mezőgazdasági cseléd és napszamos nem tehet semmit. Kizárólag a földbirtokoson mulik a mezőgazdasági fejlődés.

A mezőgazdasági és kisipari munkás nem alkot cselekvőképesség néposztályt. Képviselői tehát a parlamentben csak panaszaitkal vagdalhatnak a társadalom szeméi közé és csak azt hangoztathatnak, a mit úgy is tud mindenki, hogy dolgozzék a magyar földbirtokos olyan intenzíven, mint a többi nyugateurpai földbirtokos. És kereshetnének a kisipari föltörtözathatatlans megsemmisülésén. Erre pedig nincs szükség. Megadjuk a munkásnak a teljesen független egyéni szabadságot és a szabad egyesülés jogát. De azt senki sem kívánhatja fölünk, hogy a magyar parlamentet a nyomorúságos siránkozó munkás-képviselők tanyájává tegyük. A magyar parlament földadata nem a siránkozás hanem az, hogy mint legelsőbb társadalmi intézmény, alkotó munkát teljesítsen a nép érdekében. És ezt a munkát azok végezzék el, a kiknek társadalmi hatalmuk is van hozzá.

A modern proletárság képviselőjének, ezen az alapon, föltétlenül joga van arra, hogy a parlamentben helyet foglaljon. A proletár nem kezdetleges jogokért küzd, már mint a mezőgazdasági és kisipari munkás, hanem gazdasági hatalomért. Küzdelmének az a karakterisztikuma, hogy a tőkével való egyenrangúsításra törekszik.

Végeredményben nem béremlést kíván hanem részt akar venni a vállalat vezetésé-

ben. Azt akarja, hogy a vállalatot ne csak a tőke, hanem a munkás is vezesse. A német nagy elektroteknikai vállalatok már ezen az alapon szervezkednek és a részvényesek meg a munkások választott igazgatósága együttesen vezeti az egész vállalatot. Itt a proletár munkásság cselekvőképesség társadalmi osztályt alkot és a gazdasági evolúció a hatalmában áll. Nem panaszkodik meg a parlamentbe, hanem alkotni. Tisztán megjelenésével dokumentálja már az új kor hajnalhasadását, a melyekben a munkásság érdekei szabják meg a társadalmi evolúció útját.

A munkás képviselőket szívesen látjuk a parlamentben. Jöjjenek és mutassák meg, hogy ma csak az a parlament felel meg a kötelességének, a melyik alkot. Ne essenek azonban abba a hibába, mint a francia és német szocialisták, hogy felizgatják a népet, de nem tudnak segíteni a sorsán. Bebeli, az ismert német munkásvezért felszóllítottak, hogy adjon be a munkások érdekében valami törvényjavaslatot. A német birodalmi tanács megszavazta. Es Bebel nem állt elő semmiféle javaslattal. Nem azért van a parlamentnek szocialista képviselőre szüksége, hogy a munkásnép nyomorától megszéjjen. Hiszen azt úgy is ismeri mindenki. A munkáspárt képviselői arra valók, hogy gazdasági tevékenységre tereljék a parlament és a társadalom figyelmét.

Magyarországon több mint hat millió munkás él. Ebből azonban még csak hetvenezer szervezett és az sem valamennyi modern proletár, mert sok kisipari munkás van köztük, aki önálló mester lehet. A magyar munkásságnak tehát még csak egy százeleka sem alkot cselekvőképesség néposztályt. Szociológiai szempontból tehát föltétlenül hibás a választójog általános kiterjesztése, mert ez elnény tizezer modern proletár küzdelmét általánosítjuk tévesen a munkásnép millióira. Szerencsére azonban nálunk nem néposztály, hanem vidék szerint választunk képviselőt. Ugyanannál az urnánál szavaz a gyáros, a földbirtokos, a munkás és az államhivatalnok. Tehát nem a néposztály, hanem a társadalom küldi a képviselőt.

Még egy körülmény szelidíti a politikai jogkiterjesztés szociológiai hibáját. A általános titkos választójog ugyanis csak a munkás-büszkeség követelménye. A munkás szívét büszkeséggel tölti el a tudat, hogy a proletárokat képviselője ott szerepel a polgári társadalom felsőbb intézményében. Jöjjenek hát a képviselők. Legalább az ország színe előtt fogjak elmondani, hogy mit akarnak s nem a korcsmak börgözös létkörében. Jöjjenek a munkás-képviselők és dokumentálják tiszta megjelenésükkel, hogy a politika ma az egész világon főképpen gazdasági politika. De ne feledkezzenek meg az egységes magyar néppaláról. Nemzetközi rajongókat nem engedünk szerephez. A német Bebel, az angol Gompertz, az amerikai Mitschel és a többi munkásvezér soha sem beszélnek az angol, német és a francia parlamentben nemzetköziségről. A magyar parlamentet sem tehetjük nevesítés tárgyává, hogy ott a munkás-képviselő ezer millió ember gazdasági szervezéséről csevegjen holott húsz milliónyi népünk gazdasági szervezkedését is csak óriási szellemi munka árán lehet áttekinteni.

Ujdonságok

Szentes, 1906 június 13.

Tulipán-ünnep.

A Tulipán-Szövetség előkészítő bizottsága a következő meghívót küldte be hozzánk közlés végett.

»M e g h í v ő s.
A szentesi Jótékony Nőegylet kezdeményezése folytán a szentesi »Tulipán-kert-Szövetség« 1906. évi június hó 17 én délelőtt fél 10 órakor tartja a vármegyeház közgyűlési termében alakuló gyűlést; ezt követi

11 órakor a Petőfi színháztermében tartandó matiné, mely ünnepélyekre Szentes város nagyrészt közönségét az alulról előkészítő bizottság tisztelettel meghívja:

A színházteremben tartandó ünnepélyek programja:

1. Dr. Cicatricis Lajos alispán úr ünnepi beszédje.
2. Tulipán dal. Éneklé a szentesi Dalos-kör.
3. Szavaltat. Eldadja Mátéffy Margit k. a
4. Fohász. Éneklé a szentesi Dalos-kör.
5. Rákóczi induló. Melodráma Eldadja Dr. Csörgő Károly úr.
6. Hymnusz. Éneklé a szentesi Daloskör.

Ezen ünnepélyre belépti díj nincs. Az ülhelyekre — a tolongás elkerülése végett — belépőjegyek bocsátatnak ki, amelyeket péntek délelőttől kezdve szombat délig Bugy Antal főjegyzőnél kapnak a jelentkezők. Különösen felkéri az alóli bizottság a résztvenni kívánó társaságokat, hogy ily belépőjegyek kiosztása végett ugyanezen időben tudassák nevezett főjegyzővel azt is, hány taggal képviseltetik magukat.

A Tulipán-Szövetség előkészítő bizottsága.

— **Elnökválasztás a gazdasági együletben.**
A csongrádmezei gazdasági egyesület múlt vasárnap tartotta az évi rendes közgyűlést — miután a volt érdemes elnök: Dáni József lemondott, — Cicatricis Lajos dr. alispán választ. elnök elnöklése mellett, akinek indítványára az egylet vezetése körül sok érdemet szerzett volt elnöknek egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A tárgysorozatra kifizető ügyek elintézése után és miután az egylet alapszabályait módosítva, azokat összhangba hozták a vármegyei mezőgazdasági bizottságról ímént alkotott megyei szabályrendelcivel, — ratáltak az elnök választásra és egyhangú lelkesedéssel Cicatricis Lajos dr. alispán választották meg elnöknek, akiben az egyesület vezetése kétségtelenül a legjobb kezekbe kerül. Az így megválasztott választmányi elnökségre, szintén egyhangulag Zsoldos Ferenc, — az üresedésben volt alelnöki állásra pedig ugyancsak egyhangulag Mátéffy László lettek megválasztva, amivel most már az egész elnöki ügyvezetés kipróbált jó kezekbe jut.

— **A Duna-Tisza csatorna.** A Magyar Hajózási Egyesület Kovács S. Aladar műegyetemi tanár, ügyvezető igazgató vezetésével Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél küldöttségileg tiszteltgett. A küldöttség szónoka az egyesület nevében üdvözölte a minisztert, mire Kossuth a válaszában kiemelte, hogy a Duna-Tisza csatorna ügyében összehívott szaktanácskozást pár napra, nagymérvű elfoglaltságánál fogva el kellett odaznia, de június 20-án összeül a tanácskozás s az alkalommal a nagyjelentőségű vízütnak kérdése tisztázódni fog, bár nagy összegű befektetésekről van itt szó. De meg van győződve, hogy a csatorna létesítése a gazdasági megerősödésnek egyik biztosítéka lesz. Végül az egyesület által felajánlott közreműködést köszönte meg és biztosította a küldöttséget, hogy mindenkor szívesen az egyesület tagjainak hazafias és tevékeny közreműködésére s azt mindenkor, mikor erre alkalom nyílik, készségesen fogja igénybevenni. A küldöttség később Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkárnál tiszteltgett, aki rámutatott arra, hogy a magyar hajózási munkák feladatai éppen a válságos időben bővülnék és nyerne jelentőségben, amikor a gazdasági érdekek érvényesülése körül nagy harcok folynak. Vértelni kell magunkat, erre a küzdelemre pedig erős pajzsunk lesz a kivételre képes és annak minden irányban megfelelő hajózás. Ezzel a hírrel kapcsol-

latban említjük meg, azt a — vidékünkre és vármegyénkire megnyugtató körülményt, hogy a f. hó 20-ra elhalasztott szaktanácskozás elé — műszaki szempontból — mint kivételre legalkalmasabb, a Duna-Tisza csatorna olyan megoldási terveze kerül, mely szerint a csatorna a Tiszába Csongrád alatt torkollik. Ezenfelül terve van vége egy szegedi mellékág létesítése is.

— **Népiskolai közviszga.** A helybeli ev. egyház községi népiskolájának záró-vizsgája e hó 15-én, pénteken lesz — reggeli 8 órakor kezdődőleg az új templomban megtartva. A vizsgát Halmi János hmvásárhelyi nyugalm. főgymn. tanár és egyházmegyei körlelkész fogja vezetni.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának a f. hó 12-én délelőtt 10 órakor, Csataó Zsigmond dr. főispán elnöklésével megtartott ülésén bemutatták Weckerle Sándor dr. miniszterelnök leiratát, melylyel kormányraléptét tudatva, egyúttal működéséhez a közigazg. bizottság hazafias támogatását kéri. A bizottság erre egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a miniszterelnököt és a kormányt feliratilag üdvözi és egyben a legkészegebb támogatásáról biztosítja. Érdekes határozata volt még az ülésnek, hogy az állásától, egy ellene indított becsulésértési pör miatt hivatalból felfüggesztett Ludrova i Tóth József csongrádi aljegyzőt, miután ügyében a szegedi törvényszék I. fokon felmentő ítéletet hozott, az állásába visszahelyezi. A bizottság e határozatával üdvös példát statuált, mert kétségtelenül a közszolgálat és a közigazgatás zavartalan menetének rovására esik az, hogy köztisztviselő, azért, mert holmi apróbb, öt egyénileg legkevésbé sem diffamáló ügyben vád alá helyeztetik a bíróságok részéről, — huzamosabban felfüggesztve legyen állásától, amiből ezenfelül, — a szükségessé váló helyettesítés folytán, az illető községre még anyagi kár is hárul.

— **Munkások gazdasági és háziipari szövetezetei.** A közvéleményt hosszabb idő óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy lehet a gazdasági munkásoknak a szorosan vett gazdasági munkánok felül is keresete. Azzal mindenképpen tisztában van, hogy a háziipar, a seprőkötés, gyékényfonás, azután a baromfi-, selyem-, méhtenyésztés, kertészkedés, feles művelésre való vállalkozás jó szaporítója az alkalmi munkából élő munkás keresetének. Az ezekhez való tudást a földművelésügyi miniszter már évekel ezelőtt elkezdte terjeszteni a háziipari és egyéb gyakorlati tanfolyamok, előadások útján. Most csak még azt a nehézséget kell leküzdeni, hogy e foglalkozásokhoz valami kistőkésüke g e s, akár háziipari, akár gazdasági eszközöket szükségelt munkáról legyen szó. Az állami költségvetésben a munkások e tekintetben való támogatásáról van gondoskodva. Szükséges azonban, hogy a támogatás a kellő módon, a kellő kezekbe jusson. A földművelésügyi miniszter azon a helyes állásponton állva, hogy a középpontból a támogatás részleteit, melyek jóformán községenként különbözők lehetnek, megállapítani nem lehet, azért a törvényhatóságokat hivatá, hogy a vármegyei gazdasági egyesületekkel egyetértőleg tegyenek részletes javaslatot a követendő eljárásra, a teendőkre és a szükségelt állami támogatásra nézve. Tájékoztató közli a miniszter, hogy célszerűnek véli, ha a gazdasági háziiparral és az említett termelési ágakkal okszerűen foglalkozó munkások lehetőleg szövetezetei útján bizottságok maguknak mindazokat az előnyöket,

amelyek a szövetezetei útján a nyers anyag- naker nagyobb mennyiségű s így olcsóbb beszerzése, valamint az egyöntetű tömegtermelés kedvezőbb értékesítése által elérhető, A törvényhatóságok és gazdasági egyesületek embereinek ez a felhívás megmutatja a gyakorlati tevékenység útját, s a munkások gazdasági és háziipari szövetezetei mindenesetre olyan keretei lesznek a munkások keresete szaporításának, a melynek utján a szóban lévő fontos kérdést nagyot halad a hasznos és eredményes fejlődés felé.

— **Az adók behajtása.** Budapestről tudatják velünk, hogy Weckerle Sándor dr. miniszterelnök mint pénzügyminiszter még e hét folyamán kibocsátja a hátralékos adók behajtására vonatkozó rendeletét, amelyben fel fogja hatalmazni az adóhivatalokat, hogy az 1904. és 1905. évi adók fizetésénél törlesztést engedélyezhessen. Ha a hír úgy lesz igaz, amint nekünk közlik, akkor azonban ez a kedvezmény nem vonatkozik az egyenes adókra,

— **Halálozás.** Egy áldott munkásságban eltöltött hosszú élet alkonyán, 83 éves korában hunyt el Ehrlich József, városunknak egyik általánosan becsült és tisztelt tagja, akiben Ecséri Lajos dr. ügyvéd barátunk édesatyját gyászolja, vele 52 évet boldog házasságban élt hitvesének, gyermekeinek, unokáinak és rokonainak mély fájdalomra. Impozáns számú gyászközönség részvételével volt f. hó 12-én délután az elhunyt derék agg polgártársunk temetése, kinek haláláról a gyászoló család a következő jelentést adta ki:

„Özv. Ehrlich Józsefné szül. Hajduka Róza a maga, valamint gyermekeit, unokáit és a nagyszámú rokonság nevében mélyen megszorodott szívvel jelenti a legjobb férj, apa, nagypapa és rokon: Ehrlich Józsefnek munkás élete 83-ik, holdog házassága 52-ik évében, hosszas szenvedés után, f. hó 11-én történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványait f. hó 12-én, kedden délután 4 órakor fognak a gyászházba a szentesi izr. temetőben örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke hamvaikra!”

— **Kivándorlási ügyosztály a belügyminiszterlumban.** Andrásy Gyula gróf belügyminiszter a kivándorlás csökkentésére külön ügyosztályt létesít a belügyminiszteriumban. Ennek kivándorlási ügyosztály lesz a neve és már a legközelebbi napokban meg is kezd a működését.

— **Gyilkosság a templom előtt.** Véres bűntényről tettek jelentést f. hó 11-én a szegedi királyi ügyészségnek, Horgosról. Aznap este Gyulai Antal és István horgosi legények egy ottani korcsmában iszogattak. Tíz óra felé nótázva, dalolva haladtak át a templomterületen, ahol egy csendőr és egy rendőrfelügyeltette őket, hogy csendben legyenek. A legények erre elhaladtak és csendben mentek tovább. Alig haladtak azonban száz lépésnyire, a csendőr sikoltozást és karomkodást hallott s mikor odafutott, amerről a láma hallatszott, a földön, vérben fetregve találta a két Gyulai-fiút. Antal szívével késsel szúrta át, Istvánt pedig a fején és hátán szurkálták össze. A verző legényeket nyomában hazazállították, de mire lakásukhoz értek velük, Antal meghalt, István pedig haladéki. A csendőrség masnap reggel letartóztatta Miskolczi János, Tapolcai Miklós és Vajda Jenő horgosi legényeket, akiket a gyilkossággal gyanúsítanak.

— **Árad a Tisza.** A folyamamrónki hivatalhoz érkező jelentések szerint, több község és város alatt ijesztő mértékben árad a Tisza. Tápe mellett, Szentes alatt és a vármegye több más községében az árterületet öntötte már el a víz, ami jelentékeny kárt okoz a földművelőknek, akik az árterületeken

1906. é. 45/2.

Árlejteségi hirdetés.

A vezetésem alatti kir. járásbírósi hivatalos helyiségi, valamint a kir. járásbírósi fogház helyiségek fűtésére az 1907-ik évben szükséges 95 és 15.88 köbméter, továbbá a kir. járásbírósi területére folyamatba tett betétszerkesztési munkálatoknál alkalmazott személyzet részére kibérelt helyiségek fűtésére az 1906. évben szükséges 19.5 köbméter az 1907-ik évre szükséges 29 köbméter összesen 159.38 köbméter kemény tűzifa szállítására szóbeli árlejtesési hirdettetik.

Az árlejtesésre határidőül az 1906. évi augusztus hó 11. napjának d. e 10 órája a kir. járásbírósi hivatalos helyiségébe (1. számú szoba) kitétetik.

Miről az érdekeltek oly felhívással értesítettek, hogy a szállítási feltételek a hivatalos órák alatt az I-só számú jegyzői irodában megtekinthetők és hogy ezen vállalat biztosítékául a vállalat összes 10 százaléka az árlejtesés megkezdése előtt ovadék címén letétbe helyezendő.

Szentes, a kir. járásbírósnal, 1906. évi június hó 8-án.

A kir. járásbírósi vezetője:

Gaal, kir. ítéltáblabíró.

Kiadó lakás.

A III. 45. sz. háznál három utcái padolt szoba, előszoba, konyha, kamra, f. é. július hó 1-től kiadó. Értekezni lehet a fenti számú háznál özv. Balogh Benedeknél.

Kiadó pincehelyiségek.

Egy utcára nyíló nagy, világos, cementezett

pincehelyiség,

melyben lakás is van és mely fekvésénél fogva

tűzifa és szénkereskedés

céljaira kiválóan alkalmas, azonnali átvételre is bérbeadó.

Értekezhetni lapunk szerkesztőjével.

Tánciskolai értesítő.

Tisztelettel hozom az úri közönség szíves tudomására, hogy az iskolai szünet alatt **táncztanfolyamot**

nyitok s miután már számos úri család megvan győződve tanításom helyességéről és annak pontos betartásáról — bátor vagyok magamat ez időnyben is szíves pártfogásukba ajánlani.

Előjegyzéseket a tanfolyamra vasárnaponként délután 2—4 között eszközöm a kispiactéri I-só 48-as kör helyiségében.

Felszólításra vasárnapokon a délelőtti órákban, házakhoz készséggel ki megyek; A tanítás július 2-án veszi kezdetét. Szíves pártfogásért eszedez:

Kiss Károly,
okl. táncitanító.

Lakik: IV. t. 788.

Kiadó helyiségek.

Kossuth-utcai 269. sz. házba egy nagy sarok bolthelyiség 2 utcai szoba és mellék épületekkel azonnal kiadó. **Felsenburg Benedek** órásnál. 3—1

Eladó föld.

Tizenegy magyarhold első osztály szentlászlói föld szabad kézből eladó. Értekezhetni Bugyi Ferenc tanítóval 4—1

Lakás változtatás.

Báron Klára fodrásznő értesíti a t. hölgy közönséget, hogy lakását az I. tizedben levő **Tordai-féle házba** helyezte át. Kéri: fésülésnél segítségét igénybevenni akarókat, hogy ezentúl ott keressék őt fel.

Öt éves leánygyermek mellett fiatal leány mint ielügyelő benn alkalmazást nyerhet.

Cim a kiadóhivatalban.

A 3%-os**Magyar Jelzáloghitelbank sorsjegyek**

átcserélését (convertálását) kamatnélküli új sorsjegyekre, az eredeti feltételek szerint

teljesen díj- és költségmentesen teljesítem.

H. Szabó Lajos, kereskedő.
(Bányai J. utóda.) 2—2

Kiadó vendéglő.

Szentesen az I. t. 315 számú kispiactéri háznál — a 48-as kör helyiségéhez tartozó — vendéglő a hozzá tartozó lak- és egyéb helyiségekkel több évre kiadó esetleg eladó. Értekezni lehet Dr. Vecsery Sándorral vagy Szőke Istvánnal Szentesen. 1—1

Eladó fűszerüzlet.

Egy jótorgalmú fűszerüzlet, a tulajdonos helyzetében beállott változás miatt azonnal átadó. Cím megtudható lapunk kiadóhivatalában. 3—3

Értesítés.

Felhívom a t. háztulajdonosok szíves figyelmét, ha házukat javíttatni vagy átalakíttatni akarják, hogy ezen munkákat, valamint külterületi építkezéseket és temetői kriptaépítéseket is a legjutányosabban vállalom el és a muokát minden esetben a legnagyobb gyorsasággal teljesítem is, a megrendelők teljes megelégedésére.

A n. érdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel:

Vranka Lajos,

I. t. 485. sz. kőmíves-mester.

A 3%-os**Magyar Jelzáloghitelbank sorsjegyek**

átcserélését (convertálását) kamatnélküli új sorsjegyekre, az eredeti feltételek szerint

teljesen díj és költségmentesen teljesítem

A sorsjegytulajdonosok még a postaköltséget is megtakarítják, ha sorsjegyeiket hozzámm küldik be átcsere-
lésés végett, amennyiben azok bérmentetlenül küldhetők és a visszaküldés költségeit is én viszem.

A darabonként befizetendő 57 koronát kívánatra olcsó kamattal előlegezem.

Az átcsereleendő sorsjegyek a következő címre küldendők:

MAY R. MIKSA

bank- és váltó üzlete
SZEGEDEN.

2—2

A SZENTES és VIDÉKE könyvnyomdája

KOSSUTH-ÚTCA **SZENTÉSEN.** GÖRÖG-UDVAR

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
 KOSSUTH-ÚTCA (GÖRÖG-UDVAR)
 ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
 VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
 JUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Táncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok

Szalag-aranyozás

Dszmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.